

PATVIRTINTA

Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinės mokyklos direktoriaus
2021 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. V-61

KALVARIJOS SAV. JUNGĖNŲ PAGRINDINĖ MOKYKLA ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinės mokyklos švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, kuris įpareigoja privalomąją tvarka suteikti mokiniui specialiąją, pedagoginę, psichologinę, socialinę ir informacinę pagalbą. Todėl svarbu sukurti tinkamą pagalbos teikimo mokiniui struktūrą, kuri galėtų padėti formuoti tęstinį ir visiems prieinamą švietimo paslaugų prieinamumą ir kokybę, padėti siekti dermės su mokyklos tikslais ir uždaviniais.

Švietimo pagalba – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą.

Pagalba mokiniui – tai mokyklos darbuotojų (mokytojų, klasės auklėtojų, socialinio pedagogo, logopedo, specialiojo pedagogo, visuomenės sveikatos priežiūros specialisto, karjeros koordinatoriaus, mokytojo padėjėjo ir administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių bei pedagoginių poreikių tenkinimu, leidžianti padidinti švietimo veiksmingumą.

Pagalbos teikimo tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, kuri leistų užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi ir mokymąsi mokykloje bei sudarytų prielaidas pozityviai vaiko socializacijai ir pilietinei brandai.

Švietimo pagalbą sudaro:

- socialinė pedagoginė pagalba;
- specialioji pedagoginė ir specialioji pagalba;
- informacinė pagalba;
- pagalba mokyklai ir mokytojui.

II. SITUACIJOS APŽVALGA

2. Mokykla turi specialistų komandą: socialinį pedagogą, psichologą, specialųjį pedagogą, visuomenės sveikatos priežiūros specialistą, karjeros koordinatorių, bibliotekininką, veikia Vaiko gerovės komisija:

2.1. Socialinės pedagoginės pagalbos paskirtis – padėti tėvams (globėjams, rūpintojams), kad būtų įgyvendinta vaiko teisė į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje; šalinti priežastis, dėl kurių vaikas negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti, sugrąžinti į mokyklą ją palikusius vaikus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikui pasirinkti mokyklą pagal protines ir fizines galias ir joje adaptuotis. Socialinis pedagogas vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaiko reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo), vykdo saviraiškos, mokymosi motyvacijos, lankomumo, užimtumo, emocinių ir elgesio bei kitų problemų sprendimo prevencines programas; padeda sugrįžti į mokyklą jos nelankančius (ir arba ugdymo(si) procese nedalyvaujančius mokinius, bendradarbiaujant su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsakingomis institucijomis.

Mokiniams, kurie mokosi kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, Pagalba teikiama tiesioginiu būdu. Mokiniams, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, Pagalba teikiama nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, o Aprašo 7.3 papunktyje nurodyta veikla teikiama tiesioginiu būdu. Karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei

(toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu Pagalba teikiama nuotoliniu (išskyrus Aprašo 7.3 papunktyje nurodytą veiklą) ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį. Jei Pagalba dėl objektyvių priežasčių neteikiama, pasibaigus ypatingų aplinkybių laikotarpiui Pagalba turi būti kompensuojama nustatant veiklos prioritetines sritis, peržiūrint veiklų atlikimo laiką.

2.2. Psichologinės pagalbos paskirtis – stiprinti mokinių psichologinį atsparumą ir psichikos sveikatą, prevencinėmis priemonėmis skatinti saugios ir palankios ugdymuisi aplinkos mokykloje kūrimą, padėti mokiniams atgauti dvasinę darną, gebėjimą gyventi ir mokytis, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Asmenybės ir ugdymosi problemų turinčiam, taip pat smurtaujančiam ar smurtą patyrusiam mokiniui psichologinė pagalba visuotinai teikiama pagalbos teikėjams bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant.

2.3. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti asmens, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymosi veiksmingumą.

Specialiąją pedagoginę pagalbą asmenims teikia specialusis pedagogas, logopedas, ir kiti specialistai, kurių išsilavinimas ir kvalifikacija atitinka švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytus reikalavimus.

2.4. Sveikatos priežiūros mokykloje paskirtis – saugoti ir stiprinti mokinių sveikatą, aktyviai bendradarbiaujant su jų tėvais (globėjais, rūpintojais). Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas organizuoja ir įgyvendina pirminę visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, formuoja teisingą mokinių požiūrį į savo sveikatą ir ugdo sveikos gyvensenos įgūdžius, suteikia pirmąją pagalbą. Teikia sveikatingumo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams;

Sveikatos priežiūra mokykloje apima Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo reglamentuotą savivaldybių vykdomą visuomenės sveikatos priežiūrą.

2.5. Karjeros koordinatorius teikia karjeros paslaugas mokytojams, mokiniams, jų tėvams mokykloje – konsultuoja karjeros klausimais, padeda asmeniui rinktis jam tinkamas švietimo ir užimtumo galimybes, sudaro sąlygas įgyti karjeros kompetencijų ir aktyviai kurti savo karjerą.

Organizuoja pažintines ekskursijas į mokymo įstaigas, karjeros muges, profesinio veiklumo renginius mokykloje.

2.6. Bibliotekininkas tenkina mokyklos bendruomenės informacinius poreikius, kaupia ir saugo ugdymo procesui reikalingą literatūrą, vadovėlius. Bendradarbiauja su mokytojais, padėdamas tinkamai pasirengti ugdymo procesui, sudaryti sąlygas organizuoti bei vykdyti projektinę veiklą, neformaliojo ugdymo veiklos pristatymus, įvairius mokyklos renginius;

2.7. Vaiko gerovės komisija vertina mokyklos ugdymosi aplinką, vaikų saugumą, analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, problemas ir jų priežastis, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis, teikimo formą; rūpinasi saugios ugdymosi aplinkos mokykloje kūrimą; nagrinėja mokinių nenoro lankyti mokyklą, mokyklos nelankymo, nesėkmingo mokymosi priežastis; analizuoja elgesio taisyklių pažeidimus, smurto, patyčių, žalingų įpročių, teisėtvarkos pažeidimų atvejus, sutartų tikslų dėl vaiko elgsenos gerinimo pasiekimo rezultatus, vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vykdymą, teikia rekomendacijų mokytojams dėl ugdymo metodų ir darbo organizavimo su vaikais, kurių elgesys yra nepageidaujamas; sprendama konkretaus vaiko problemas renka informaciją iš mokytojų, klasės vadovų, švietimo pagalbos pedagogų, tėvų (globėjų, rūpintojų), vaiko, atsižvelgia į aplinkos ir mokyklos mikroklimato veiksnius, su kuriais susiduria vaikai (žr. Vaiko gerovės komisijos darbo reglamentas).

III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI IR TEIKĖJAI

3. Švietimo pagalbos gavėjai yra mokyklos mokiniai.

4. Švietimo pagalbos teikėjai yra mokyklos pedagogai bei specialistai.

5. Mokykla, teikdama pagalbą, bendradarbiauja su tėvais (globėjais, rūpintojais), vaiko teisių apsaugos tarnybomis, socialinę pagalbą teikiančiomis tarnybomis, sveikatos priežiūros, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis, vietos bendruomene.

6. Švietimo pagalbos teikimą mokykloje vykdo klasės auklėtojas, mokytojas, socialinis pedagogas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, karjeros koordinatorius bei kiti darbuotojai.

7. Klasės auklėtojas ir mokytojas teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams.

8. Socialinis pedagogas telkia mokyklos pagalbos mokiniui komandą, teikia pagalbą vaikams, kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos.

9. Mokyklos direktorius tvirtina pagalbos mokiniui specialistų komandos sudėtį.

10. Mokyklos administracija užtikrina pagalbos mokiniui teikimą mokykloje ir už jos ribų.

11. Kiti specialistai teikia pagalbą vadovaudamiesi bendrosiomis pareiginėmis nuostatomis.

IV. MOKYMOŠI KONSULTACIJŲ MOKINIAMS SKYRIMO TVARKA

12. Mokytojų konsultacijos skiriamos mokiniams, kurį laiką nelankiusiems, kuriems reikalinga mokytojo pagalba siekiant geresnių mokymosi rezultatų, turintiems mokymosi sunkumų.

13. Trumpalaikių ir ilgalaikių (individualių arba grupinių) konsultacijų būtinumą konkrečiam mokiniui svarsto mokyklos vaiko gerovės komisija bendradarbiaudama su vaiko tėvais (globėjais, rūpintojais), klasių auklėtojais, mokytojais-dalykininkais ir teikia tvirtinti mokyklos direktoriui.

14. Ilgalaikės konsultacijos gali trukti iki 5 mėnesių. Trumpalaikės konsultacijos: 1-5 susitikimai.

15. Individualioms arba grupinėms konsultacijoms valandos skiriamos iš mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti skirtų valandų ir neįskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį.

16. Skiriant individualias arba grupines konsultacijas atsižvelgiama į turimas mokinio krepšelio lėšas. Už individualias arba grupines konsultacijas mokytojams mokama pagal faktiškai dirbtas valandas.

17. Konsultacijų apskaitai vykdyti pildomas Konsultacijų fiksavimo lapas. (priedas Nr.1).

IV. PEDAGOGINĖS, PSICHOLOGINĖS IR SOCIALINĖS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO STRUKTŪRA

18. Mokykloje veikia 4 pakopų pagalboms mokiniui teikimo pagalba.

18.1. **1 pakopa. Mokytojų ir klasių auklėtojų teikiama pagalba.**

Klasės auklėtojai ir mokytojai teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams.

Tai yra:

mokymosi pagalba;

socialinių įgūdžių formavimo, pilietinės brandos, prevencinė pagalba;

individualus darbas su mokiniu, jo šeima;

darbas su klase.

Mokytojai, klasės auklėtojai privalo:

suteikti vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu yra taikomas patyčios, smurtas, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

pastebėjus ar nustatčius atvejus, kai vaikui padaryti sužalojimai yra smurtinio pobūdžio, apie tai informuoti mokyklos vadovą, socialinę pedagogą bei vaiko teisių apsaugos skyrių;

intis priemonių, kad laiku būtų suteikta pagalba mokiniui, kurio atžvilgiu buvo taikytas smurtas, patyčios, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas, apie tai informuoti suinteresuotas institucijas.

18.2. 2 pakopa. Mokyklos specialistų teikiama pagalba

Kai neužtenka klasės auklėtojo ar mokytojo kompetencijos, kreipiamasi į specialistus, kurie suteikia pagalbą mokiniui, vadovaudamiesi jų veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Mokykloje dirba pagalbos mokiniui specialistų komanda:

- socialinis pedagogas;
- psichologas;
- specialusis pedagogas;
- visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;
- karjeros koordinatorius;
- bibliotekininkas.

18.3. 3 pakopa. Komisijų bei darbo grupių teikiama pagalba

Komisijų, darbo grupių paskirtis – aiškintis netinkamo elgesio, socialinės adaptacijos, mokymosi sunkumų, gimnazijos nelankymo, nusikalstamumo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių priežastis. Komisija ar darbo grupė, atlikusi kompleksinę pedagoginę ir psichologinę tyrimą ir vertinimą, teikia rekomendacijas dėl tolesnio ugdymo, konsultacinę pagalbą mokyklos mokytojams, mokiniui, šeimai.

Mokykloje veikia Vaiko gerovės komisija:

Įvertina vaikų specialiuosius ugdymo poreikius, teikia rekomendacijas su vaiku dirbančiam pedagogui bei tėvams, tiria, kaupia duomenis, analizuoja situaciją, dirba konsultacinį darbą.

Svarsto mokinių elgesį už grubius vidaus tvarkos taisyklių pažeidimus, smurto, viešosios tvarkos nesilaikymo atvejus. Krizės (netikėtas ir/ar pavojingas įvykis) mokykloje metu siekia įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą.

Organizuoja prevencinius renginius, akcijas, konkursus, susitikimus

18.4. 4 pakopa. Kitų institucijų pagalba

Mokykla bendradarbiauja su sveikatos, policijos, socialinėmis, vaiko teisių ir kitomis institucijomis, dirbančiomis su vaikais, dėl pagalbos teikimo mokykloje ir už jos ribų:

Kalvarijos savivaldybės administracijos Vaikų teisių apsaugos skyriumi;

Kalvarijos savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriumi;

Kalvarijos pirminės sveikatos priežiūros centru;

Kalvarijos darbo birža;

Kalvarijos policijos komisariato Viešosios tvarkos skyriumi, nepilnamečių reikalų pareigūnais;

Visos struktūroje nurodytos pakopos glaudžiai bendradarbiauja tarpusavyje: abipusė atsiskaitomybė, bendras planavimas, pagalbos teikimo vaikui aptarimas.

19. Visos pakopos vadovaujasi bendrais pagalbos teikimo principais:

lygių galimybių – kiekvienam mokiniui laiduojamas pagalbos prieinamumas;

visuotinum – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;

kompleksiškumo – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (socialine, specialiąja pedagogine, specialiąja, sveikatos priežiūros, informacine);

veiksmingumo – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais;

individualumo – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio, šeimos ar konkrečias mokyklos problemas.

V. DOKUMENTAI, REGLAMENTUOJANTYS PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMĄ

Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymas.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymas Nr. V-1134 „Dėl socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-951 patvirtintas Mokyklos socialinio pedagogo pavyzdinis pareigybės aprašas.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-663 „Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymas Nr. V-657 „Dėl specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo tvirtinimo“.

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymas Nr. V-1129 Dėl švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymo Nr. V-579 „Dėl mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymas „Dėl švietimo ir mokslo ministro, sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymo Nr. V-1265/V-685/A1-317 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų ugdymosi poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo 2013 m. liepos 26 d. Nr. V-718/V-762/A1-433

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. liepos 13 d. įsakymu Nr. V-1265/V-685/A1-317 patvirtintas „Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, grupių nustatymo ir jų specialiųjų poreikių skirstymo į lygius tvarkos aprašas“.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-966/V-672 patvirtintas „Visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašas“.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-1035/ISAK-2680 „Dėl visuomenės sveikatos priežiūros organizavimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo 2019 m. gruodžio 11 d. Nr. V-1428/V-1465.

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymas Nr. V-1775 „Dėl mokinio specialiųjų poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimo ir specialiojo ugdymosi skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

Lietuvos Respublikos Bibliotekų įstatymo pakeitimo įstatymas

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. V-1090/a1-314 „Dėl profesinio orientavimo vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

